Zaterdag 29 Juni 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4847

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Curaçao geheiligd in een zijner zonen.

Curaçao is ziels-verheugd vandaag en daar zijn veel redenen voor. Die redenen liggen allen in den persoon van den Eerwaarden Heer Amado Römer, die heden door Gods genade de Heilige Priesterwijding mag ontvangen.

Het is immers een gebeurtenis, zo verheven en zo zeldzaam op ons kleine eiland dat dit alleen reeds een motief voor grote blijdschap is.

En dan de voldoening voor de familie van den wijdeling, die op deze gedenkwaardige dag jaren van degelijke en vrome opvoeding, jaren van offers en zorgen, jaren van vurig gebed bekroond ziet door een zo hoge en edele uitverkiezing.

Maar het grootste geluk is wel, dat in dezen jongen priester ons volk opnieuw geheiligd wordt. Het is immers zo noodzakelijk bij de steeds toenemende vermaterialisering van grote lagen der bevolking, bij groeiende onverschilligheid in het geloof, bij het vermenigvuldigen van de gevaren, die het bovennatuurlijk leven in de ziel van ons volk bedreigen: het is noodzakelijk, dat als goddelijk tegengif voor dit alles de genade in des te groter overvloed over ons nederdale.

En welke genade zou groter, kostbaarder, krachtdadiger kunnen zijn dan de genade van het Priesterschap voor een zoon van ons volk, voor een van onze broeders, die in zijn persoon, zozeer uit dezelfde omstandigheden voortgekomen de triomf van de genade toont over al onze zwakheden. Maar die bovendien, door Gods genade versterkt, het geloof mag bevestigen van hen, die niet alleen in geestelijke zin maar ook door de banden der volksgemeenschap zijn broeders zijn. Die hen met de genade, waarvan hij de uitdeler geworden is, als gelijke tegemoet kan treden, hun noden ten diepste begrijpend, want voelend in zijn eigen wezen.

Om zovele redenen verheugd, moeten wij op deze dag den goeden God bedanken en mogen wij onze allerhartelijkste gelukwensen wel uit laten gaan naar den uitverkoren wijdeling en zijn gelukkige familie.

Maar bovenal moeten wij niet nalaten, dit priesterleven met onze vurigste gebeden te begeleiden, opdat het niet alleen nu, maar voor altijd een reden tot diepe verheugenis moge zijn voor Curaçao.

Pastoor Julio Fr. Henriquez.

PRIESTER A. ROMER

„de genade van het Priesterschap voor een zoon van ons volk".

Bij een Priesterwijding.

Toen Christus hier op aarde was, is het leven van ons mensen zo ... geworden, dat verschillende apologeten ziende de schoonheid van het Christendom in vervoering geraken en de schoonheid van de Openbaring in jubel beschrijvend, roepen zij uit, dat het ónmogelijk kan zijn, dat één mens, die schoonheid en verhevenheid aanschouwend, nog zou kunnen twijfelen.

De mens werd opgenomen in het goddelijke heilsplan; de mens mag als en andere Christus Zijn woorden spreken. Hij mag ze stamelen onder de consecratie en wenend van vreugde mag hij zijn hand opheffen en in naam van God den mens zijn zonden vergeven.

Soms mag hij droevig zijn, omdat hij zelf weet, dat de heiligheid om een andere Christus te zijn, zo hoog is, doch de eerbied, die hem omringt en de diepe vreugde van een priesterwijding heft hem op wetend, dat God hem door de mond van den Bisschop nu geen knecht meer noemt, maar vriend en hem kuste als teken van eeuwige vriendschap.

Hoe schoon inderdaad heeft God het leven der mensen gemaakt, dat offer alléén reeds. De Indiaan draaft in de vroege morgen langs het strand en schiet een vis door de golven, om op wat kolen op het strand een offer te brengen aan zijn God. De heiden offerde het bloed der dieren en der vogels, doch wij, wij kregen een offer van Christus zelf, onbloedige hernieuwing van het offer op de berg van Calvarië.

Nu begint er een nieuw priesterleven; een leven van leven voor anderen; een leven van het breken van de waarheid voor anderen, van offeren voor anderen, van genade afroepen voor anderen. „Ware liefde is het zijn leven te kunnen geven voor hen, die men liefheeft".

Handen, die we kussen, zij mogen zegenen en schenken aan talloos velen.

Ziet hier, hoe een mens groot kan zijn. Men spreekt van de grootheid van den mens en de grootheid van een volk. Hier zien we grootheid; hier zien we de eer van een volk in waarheid.

Mgr. Niewindt, in heilig optimisme, heeft reeds van de aanvang af gepoogd aan het Curaçao, dat hij innig liefhad, dát te geven, wat het groot maakt: zijn eigen priesters. In zijn heilige ijver stuurde hij reeds een jongeman naar Rome zelf om hem aan de bron der waarheid te laten drinken. Nu zal dat ideaal in vervulling gaan.

Curaçao — wie het kent weet het — mag roemen op de „Padres Chapman, Schoonewolf en Oduber", werkzaam in Venezuela; op de priesterzonen Mgr. Ellis, Pater Van der Veen Zeppenfeldt, Pater Kranwinkel en Pastoor Henriquez en nog wachten er twee seminaristen de dag, dat God hun roept, vol ongeduld af.

Het is den mens niet mogelijk te lezen in Gods raadsbesluiten en in de geschiedenis van een familie vragen we soms reeds: „God, mijn God, waarom moest dit geschieden; waarom o mijn God, liet Gij dat toe?". Doch soms is het voor ons duidelijk en kunnen we zien hoe groot Zijn beschermende liefde voor ons was. Zo hier ook, als we terugzien, als we zien hoe gelukkig, vóór oorlogsgeweld kwam, de wijk werd genomen naar rustiger streken; hoe er zo doende een alzijdige fijne en hoogstaande beschaving kon genoten worden, die zich in nog intellectueler rijkdom moge voltooien.

Laat ons allen ons bezinnen, wat groots God hier voor ons volk geeft.

Gods genade zij met onzen neomist alle dagen van zijn leven en de vreugde van hen, die hem liefhebben en geleiden naar het altaar, moge voor hen allen een voorsmaak zijn, hoe goed het is God lief te hebben.

Vreugde mag er zijn bij allen bij het vrouwtje dat bad — iedere dag een weesgegroet — opdat ze hem mocht zien als priester; ja bij ons allen, opdat we zien waarin een volk werkelijk groot kan zijn.

De dag van heden brenge Curaçao dichter bij God, en laat ons dit gebed bidden, hetwelk in vele talen vertaald door duizenden over de gehele wereld gebeden wordt:

O Jezus, eeuwige Priester, bewaar deze Uw dienaar onder de bescherming van Uw Heilig Hart, waar niemand hem kan schaden. Bewaar onbevlekt zijn gewijde handen, welke dagelijks Uw Heilig Lichaam aanraken. Bewaar onbesmet de lippen gepurperd door het Heilig Bloed. Bewaar zuiver en onthecht van het aardse, zijn hart, gezegeld door het verheven merk van het Priesterschap. Zegen zijn arbeid met overvloedige vruchten en mogen zij door wie hij gewerkt heeft, zijn vreugde en troost zijn hier op aarde en zijn eeuwige kroon in de Hemel. Amen. **X.**

Diaken Romer tot Priester gewijd.

Eerste Priesterwijding sedert dertien jaar op Curacao.

In aanwezigheid van zijn geestelijkheid en religieuzen, talloze gelovigen waaronder de Gouverneur van Curaçao en de gelukkige ouders heeft Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Petrus I. Verriet O. P. hedenmorgen in zijn Procathedrale St. Annakerk den Curaçaose diaken Amado E. F. Römer tot Priester gewijd. Dit was de eerste maal sedert dertien jaar dat een landskind de heilige wijding ontving en de toenmalige wijdeling, thans Pastoor Julio Henriquez — schrijver van het feestartikel op de voorpagina —, assisteerde deze indrukwekkende plechtigheid. Pastoor Henriquez fungeerde als diaken, terwijl dat andere landskind-priester Pater Bertrandus Kranwinkel O.P. als subdiaken fungeerde. Pater Vicarius Constantius Callé O. P. was pesbyter-assistent, terwijl de Pastoors Antoninus van der Veen Zeppenfeldt O.P., en Laurentius van Rooy O.P. troondiaken van Monseigneur Verriet waren. Pater Willibrordus M. Brada O.P. trad op als caeremoniarius.

Gekleed als diaken met een kaars in de rechterhand en een kazuifel over de linkerarm werd de wijdeling onder de Pontificale Mis opgeroepen en den wijdenden bisschop voorgesteld: „Hoogwaardigste Vader, onze Heilige Moeder, de Katholieke Kerk, verzoekt u, dezen diaken tot de bediening des priesterschaps te wijden."

Het was een ontroerende plechtigheid toen Monseigneur Verriet na gevraagd te hebben of de Aartsdiaken wist dat Amado Römer zulks waardig was, zich als volgt tot de aanwezigen wendde:

„Zeer geliefde Broeder, dewijl de bestierder van een schip en al de overige schepelingen in dezelfde omstandigheden verkeren, voor zo verre zij evenveel reden hebben, om een behouden overtocht te hopen of de schipbreuk te vrezen, behoort hun gevoelen eenstemmig te zijn, wijl hun lot hetzelfde is. Daarom hebben de Vaders niet zonder reden bepaald, om ook het volk te raadplegen wegens de keuze dergenen, die tot het geestelijk bestier zullen toegelaten worden: want indien al soms hun leven en wandel aan de meesten onbekend is, licht zijn enkelen daaromtrent onderricht, en men gehoorzaamt ook geredelijker aan een Priester, tot wiens wijding men ook medegestemd heeft. Wel is waar, deze Diakens, die met Gods hulp tot Priester gewijd zullen worden, zijn, naar het mij voorkomt, van een beproefd gedrag, Gode aangenaam, en (zo als ik oordeel) en hoger ereambt waardig. Nochtans moet het gevoelen der menigte gevraagd worden opdat niet een of meer, door lichtzinnigheid of hartstocht gedreven, tot een verkeerde keuze zich laten misleiden. Zegt derhalve vrijmoedig, wat gij van hunne wandel en zeden weet, wat gij over hunne bevoegdheid oordeelt, en geeft getuigenis naar waarheid, zonder naar toegenegenheid of hartstocht te luisteren. Zo iemand dan iets tegen hen weet aan te voeren, die trede voor God en om God hier voor; doch hij blijve zijnen staat gedachtig."

Languit legde Diaken Römer zich hierop neder ten teken van de ootmoed, waarmede hij het heilig priesterschap ging ontvangen. De Paters zongen gezamenlijk de Litanie van alle Heiligen, waarna de indrukwekkende plechtigheid der handoplegging plaats vond. Eerst Monseigneur Verriet en daarop alle priesters, waarna Monseigneur Verriet de zegen des Heiligen Geestes afriep en de grote prefatie zong waarin hij God vroeg zijn dienaar de waardigheid des priesterdoms te willen schenken en zijn gemoed door den Geest der Heiligheid te vernieuwen. Gezeten op het faldistorium bekleedde Monseigneur Verriet den Diaken Römer met de stola en kazuifel, het priesterlijk gewaad waardoor de liefde wordt afgebeeld.

Jubelend en toch smekend klonk het „Veni Creator" door de gewijde ruimte, terwijl de bisschop de handen van Amado Römer zalfde met de olie der catechumenen, opdat al wat deze priesterhanden zouden zegenen gewijd en geheiligd zou worden, zoals het begeleidende gebed zo fraai zegt, vlak voor Pateen en Kelk worden overgereikt onder de wijdende woorden: „Ontvang de macht om het offer Gode op te dragen en Missen te celebreren voor levenden en doden, in 's Heren naam."

De Diaken Amado Römer was Priester geworden. Curaçao was, zoals die andere Curaçaose priester het zeide, in een zijner zonen geheiligd. De jongeman, die zich en zijn leven in Gods dienst had willen stellen, was door God tot het priesterschap geroepen en concelebreerde thans tezamen met zijn wijder en bisschop zijn eerste Heilige Mis.

Na de Communie riep Monseigneur, midden voor het Altaar gezeten, den Heiligen Geest over den Neomist af, maakte het kazuifel los, vroeg de belofte van gehoorzaamheid, waarna de biezondere dienst, die door een stampvolle kerk werd bijgewoond, besloten werd met een kort woord van Monseigneur Verriet:

„Geliefde Zoon, overweeg zorgvuldig de door u ontvangen wijding, en de last, die uwe schouderen is opgelegd. Tracht heilig en godvrezend te leven, en den Almachtigen God te behagen, opdat gij zijne genade verkrijgen moogt, die zijne barmhartigheid u gewaardige te verlenen.

Gij, die priester zijt geworden, lees na uw eerste Mis, drie ander Missen, namelijk van den Heiligen Geest, van de H. Maagd Maria, alsmede voor de overleden gelovigen, en wilt ook den Almachtigen God voor mij bidden."

CURAÇAO

COMMUNIQUÉ VAN DE AUTONOMIE-COMMISSIE.

Van particuliere zijde vernemen wij, dat de autonomie-commissie de volgende verklaring heeft afgelegd na haar audiëntie bij de Koningin:

„Wij wensen de mogelijkheid van elk misverstand te vermijden dat onze aankomst de moeilijkheden der Nederlandse regering zou kunnen bemoeilijken, door te verklaren, dat de bedoeling onzer politiek is een grondslag te scheppen voor samenwerking, wat betreft Suriname en Curaçao, binnen het Koninkrijk.

Hiertoe is het noodzakelijk dat de bevolkingen van West-Indië een gelegenheid krijgen om door middel van haar eigen administraties samen te werken. Invoering van zelfbestuur is mogelijk binnen het kader van de bestaande grondwet.

Wij nemen aan dat de eenheid van het Rijk tot stand zal komen in de geest als uitgedrukt door de Koningin in hoogstderzelver rede van 6 December 1942."

GROTE STAKING OP JULIANADORP.

Zonder dat men er in Willemstad iets van merkte is reeds enkele dagen een grote staking op Curaçao gaande waarbij ongeveer 280 arbeiders betrokken zijn. Maandag legden de arbeiders, timmerlieden, metselaars, peonnen enz. — die in dienst van de N.V. Pletterij Nederhorst het nieuwe woningcomplex voor de C.P.I.M. op Julianadorp bouwen, plotseling het werk neer.

De directie van Nederhorst deelde ons mede, dat men eigenlijk niet weet waarom er gestaakt wordt. Tot nu toe zijn geen eisen aan de directie gesteld en men wacht vergeefs op een afvaardiging van de arbeiders om te komen praten.

Elders werken de arbeiders van Nederhorst gewoon door. De stakers zijn hoofdzakelijk Curaçaoënaars. Het is ons niet bekend wie de leiders van de staking zijn zodat wij hun standpunt niet konden vernemen.

DE REIS VAN DE „BOISSEVAIN".

De G.P.D. schrijft:

Het s.s. „Boissevain" is definitief door de Nederlandse Regering voor een reis van Amsterdam naar Curaçao en terug aangewezen. Het schip zal van Amsterdam vertrekken op 5 Juli, gaat via Madeira naar Suriname, waar het op 16 Juli verwacht wordt, en komt 24 Juli via Port of Spain te Willemstad aan.

De „Boissevain" vertrekt op dezelfde dag, doet op de terugreis weer Madeira aan, en arriveert 5 Augustus weer te Amsterdam.

Dit schip, dat ook deelgenomen heeft aan de evacuatie van heemvarenden uit Nederlands Indië is ingericht als troepentransportschip. Volgens een reeds versterkt schema kunnen 286 eerste klas passagiers, en 950 tussendekpassagiers vervoerd worden.

De meer dan 14,000 ton metende „Boissevain" vaart voor rekening van de Nederlandse Regering, terwijl de K.P.M. de „Manager", en de K.N.S.M. de „Operator" is.

De tussendekspassagiers zijn gedeeltelijk ondergebracht in vier zalen in het voorschip, en de rest in zes zalen in het achterschip.

De Duitse geïnterneerden van Suriname en Curaçao vertrekken niet per „Boissevain", wel de N.S.B.-ers.

De passage prijzen bedragen van Curaçao naar Amsterdam: eerste klas, 900 gld. Nederlandse Courant, tussendek 500 gld. Nederlandse Courant.

Passageprijzen zijn betaalbaar in Curaçaose Courant, omgerekend tegen de koers van de dag.

DR. GINSBERG IN DEN HAAG.

Mr. Dr. G. Ginsberg, die voor enkele maanden naar Nederland ging, o.a. in verband met de nalatenschap van zijn door de Duitsers vermoorde ouders, is benoemd tot waarnemend Griffier bij het Kantongerecht te 's-Gravenhage. Zeven jaar geleden was Dr. Ginsberg advocaat en procureur en stond hij vóór de groene tafel, waar hij thans aan zit.

DEBROT BEDANKT MAAL.

De voorzitter van de Curaçaose R.K. Partij Charles B. Debrot deelt ons mede, dat hij de uitnodiging van Dr. P. H. Maal, van welke wij gisteren gewag maakten, niet heeft aangenomen, omdat hij, hoewel vanzelfsprekend voor autonomie, zich niet ten volle kan stellen achter de werkzaamheden der autonomie-commissie.

S. G. C. LOMAS NAAR ARUBA.

De heer S. G. C. Lomas, die hier langer dan een maand vertoefd heeft teneinde gegevens te verzamelen van plaatselijke handelsinstellingen voor een handelsgids, welke hij omstreeks November denkt uit te geven, is hedenmorgen naar Aruba vertrokken. Daar zal hij eveneens gegevens verzamelen. De heer Lomas deelde ons mede zeer dankbaar te zijn voor de medewerking, die hij hier heeft ondervonden, vooral van den heer Louis C. M. Kerstens en de firma Mensing & Co., zijn vertegenwoordiger voor Curaçao. Ook van de banken ondervond hij veel steun.

Wij mochten alvast een kijkje nemen in het materiaal, waaronder enkele fraaie foto's, die de heer Lomas hier heeft verzameld, en geloven dat zijn handelsgids zeer interessant zal worden.

Autonomie-commissies verklaren officieel staatseenheid als basis te nemen.

Coalitie-cabinet R.K. - P.v.d.A. en enkele anderen gevormd.

Wim van Helsdingen krijgt Overzeese Gebiedsdelen.

HET NIEUWE CABINET.

Officieus kunnen wij mededelen, dat het nieuwe cabinet als volgt is samengesteld:

Dr. Louis J. M. Beel (r.k.), minister-president en binnenlandse zaken

Prof. Dr. Pieter Lieftinck (P.v.d.A.), financiën

Johannes H. van Maarseveen (r.k.), justitie

Joseph J. Gielen (r.k.), onderwijs, kunsten en wetenschappen

Ir. Hendrik Vos (P.v.d.A.), Waterstaat (hij was van Handel en Nijverheid)

Willem Drees (P.v.d.A.). Sociale Zaken

Ir. S. L. Mansholt (P.v.d.A.). Voedselvoorziening, landbouw en visserij

Mr. Eelco N. van Kleffens (partijloos), buitenlandse zaken (hij was Nederlands vertegenwoordiger in de Verenigde Naties, maar is voormalig Minister van Buitenlandse Zaken)

Willem H. van Helsdingen (Protestantse unie), overzeese gebiedsdelen

Luitenant-kolonel A. H. J. Fiévez (partij onbekend), oorlog.

Vice-Admiraal L. A. C. M. Doorman (partij onbekend), marine

Dr. Theodoor P. Tromp of **L. Neher** (partijen onbekend). Vervoer.

Zoals men weet is Van Helsdingen oud-Indisch ambtenaar en momenteel voorzitter van de Commissie-van Helsdingen, die parallel loopt met de Commissie-de la Try Ellis hier. De Commissie-VanHelsdingen beoogt in Europees Nederland de gevoelens te polsen. Het is ons van particuliere zijde bekend, dat hij in gesprekken heeft blijk gegeven van Suriname en Curaçao geen noemenswaardige kennis te hebben. De aankomst van zijn collega de la Try Ellis zou evenwel op een belangrijke verstandhouding kunnen wijzen.

Van de twaalf nieuwe ministers — het demissionnaire cabinet telde er vijftien — zijn drie katholiek, vier behoren tot de Partij van de Arbeid, de rest is ons onbekend. Mansholt is van huis uit een vooruitstrevend socialist; Drees hetzelfde; Vos idem; Lieftinck behoorde vroeger tot de Christelijk Historische Unie.

BIJEENKOMST OPPERSTE SOVJET.

De radio van Moskou meldde, dat het Presidium van de Opperste Sovjet opdracht gegeven heeft tot het houden van een bijeenkomst van de Raad in Moskou op 10 September (Londen, (AP) 28.6).

BYRNES ZAL AANDRINGEN

Een Noordamerikaanse woordvoerder zeide, dat Byrnes heeft doen weten aan de overige Ministers van Buitenlandse Zaken, dat hij op de bijeenkomst van Zaterdag zou aandringen op de bijeenroeping van een algemene **Europese vredesconferentie**. Tevoren had Byrnes reeds gevraagd om de conferentie bijeen te roepen voor 15 Juli (Parijs, (AP) 28.6)

BYRNES WIL VIJF JAAR OPSCHORTING VAN DE DOUANE-RECHTEN.

Associated Press meldt, dat de Noordamerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken, James F. Byrnes, te Parijs zal voorstellen, dat alle Europese landen gedurende vijf jaren hun in- en uitvoerrechten zullen laten vervallen, teneinde het economisch herstel van het continent te bespoedigen.

TUGWELL AANVAARDT NIEUWE BETREKKING.

Rexford Guy Tugwell, Gouverneur van Puerto Rico, maakte na een conferentie met Truman bekend, dat hij van Maandag zal melden bij de Universiteit van Chicago om zijn nieuwe post te betrekken als Professor in de Politieke Wetenschappen. Tugwell, die twintig minuten met den President sprak, weigerde te zeggen of Truman er bij hem op had aangedrongen op zijn post te blijven of een andere belangrijke benoeming te aanvaarden. Hij zeide geen opvolger te hebben voorgesteld voor de post, die hij de laatste vijf jaar heeft bekleed (Washington, (AP) 28.6).

BIDAULT PRAAT MET MOLOTOV.

Bdault confereerde gedurende drie-kwartier met Molotov, doch er is geen aanwijzing van wat besproken werd. Bidault zou Vrijdagavond met Byrnes dineren in het hotel waar de Noordamerikanen verblijf houden (Parijs, (AP) 28.6).

BOTSING MET DE KOERDEN.

De Perzische Generale Staf maakte bekend, dat ongeveer dertig Koerden Donderdag gedood werden in botsingen met de Iraanse troepen in de omgeving van Saqqiz in Noordwestelijk Koerdistan. Geen melding werd gemaakt van verliezen der regeringstroepen (Teheran, (AP) 28.6).

CUBA WIL VETO-MACHT AFGESCHAFT ZIEN.

De Cubaanse Ambassadeur in de Verenigde Staten, Guillermo Belt, zeide in een vraaggesprek dat zijn land op de Algemene Vergadering der Verenigde Naties zal vragen om een algemene conferentie bijeen te roepen teneinde het Handvest zodanig te wijzigen, dat de veto-quaestie eruit geschrapt wordt. Belt zeide, dat, naar hij meende, de tijd zal komen dat Cuba en Colombia niet alleen gekant zullen zijn tegen de veto-quaestie zoals bij het debat in San Francisco. Hij hoopte, dat de meeste landen thans zich tegen de veto-macht voor de grote mogendheden zullen uitspreken (Washington, (AP) 28.6).

VEROORDELING VAN FRANCO.

Het uitvoerend comité van de wereldfederatie van vakbonden stemde om den Verenigden Naties te vragen om Franco vogelvrij te verklaren en de Giral-regering in ballingschap te erkennen als de ware regering van Spanje. Sir Walter Citrine, Voorzitter op de bijeenkomst in Moskou, zeide, dat het comité ook vastberaden is kracht bij te zetten aan zijn eisen voor een groere bevoegdheid in de organen der Verenigde Naties. Bovendien besloot men een commissie te zenden naar Japan, Korea en andere delen van het Verre Oosten om een onderzoek in te stellen naar de vooruitzichten van het vakbondwezen (Moskou, (AP) 28.6).

NIEUWE PRESIDENT VAN ITALIË.

Enrico de Nicola, een 68-jarige Napolitaanse staatsman, werd de eerste gekozen President van de nieuwe Italiaanse republiek. De Nicola werd gekozen tijdens de namiddagbijeenkomst van de Constituante. Hij kreeg 396 van de 504 stemmen, die uitgebracht werden.

Men verwacht, dat De Nicola vandaag of Maandag naar Rome zal komen om zijn post te aanvaarden. De Nicola heeft drie eigenschappen waarom hij in aanmerking kwam voor het Presidentschap: 1) Hij komt van het koningsgezinde Zuiden en uit het fel koningsgezinde Napels en heeft dus kans om de wonden te helen die opengereten werden door het plebisciet van 2 Juni. 2) Hij is een liberaal van de oude stempel en trok zich zo lang geleden terug uit de politiek, dat hij wordt beschouwd als staande boven de partijen. 3) Men neemt aan dat hij geen ambitie heeft voor de toekomst, zodat men kan verwachten dat hij zonder hartstocht zal regeren gedurende de periode dat de nieuwe republiek nog in vorm moet worden gegeten.

De Nicola, die driemaal geweigerd had om zich candidaat te stellen, verklaarde te buigen voor de wil van de souvereine volksvertegenwoordiging. Hij zeide, dat Italië in deze moeilijke tijden een groter man nodig had gehad als staatshoofd en ook, dat Italië vooral iemand nodig heeft die uitmunt in de buitenlandse politiek, terwijl zijn naam verbonden is aan de binnenlandse politiek. Na de verkiezing zeide Premier De Gasperi tot de afgevaardigden, dat de Ministers in Parijs een ernstige vergissing begingen tegen de Frans-Italiaanse vriendschap door de gebieden van Tenda en Briga aan Frankrijk toe te kennen. De wereldberoemde dirigent Arturo Toscanini weigerde met de opera van La Scala in Parijs te gaan optreden als protest tegen deze daad (Rome, (AP) 29.6).

HET TENNISTOURNOOI TE WIMBLEDON.

De Noordamerikaan Jack Kramer werd in het tennistournooi te Wimbledon op verrassende wijze uitgeschakeld door Jaroslav Drobny, een korten Tsjech, die een krachtige wedstrijd speelde om te winnen met 2—6, 17—15, 6—3, 3—6, 6—3. Kramer zeide nadérhand, dat Drobny uitmuntend speelt en de beste was. Kramer sprak niet over zijn hand met blaren, welke hem verhindert pijn deed dat men het aan zijn gelaat kon zien wanneer hij een bal sloeg. Drobny zeide: „Ik weet dat Kramer een zere hand had en niet op zijn best was."

Door deze overwinning is Drobny in de kwartfinale gekomen. Drobny, die vóór de oorlog een uitstekende speler was, kon tijdens de oorlog practisch niet tennissen, aangezien hij dwangarbeid moest verrichten voor de nazies.

De Australiër Geoff Brown is de kwartfinale gekomen door den Argentijn Enrique Morea te verslaan.

Pierre Pelizza van Frankrijk win het van den Joegoslaaf Dragutin Mitic met 7—9, 3—6, 7—5, 6—4, 6—2. Yvon Petra van Frankrijk kwam in de kwartfinale door R. Buser van Zwitserland te verslaan met 6—4, 4—6, 6—1, 6—1.

Dorothy Bundy van de Verenigde Staten versloeg in de wedstrijden dames enkel Kay Winthrop met 9—7, 6—0.

Budge Patty en Pauline Betz van de Verenigde Staten kwamen in de derde ronde van de wedstrijden gemengd dubbel door het Britse paar C. H. Kingsley en mejuffrouw P. A. O'Connell te verslaan met 6—1, 6—1.

In de wedstrijden dames dubbel versloegen Louise Brough en Margaret Osborne van de Verenigde Staten mevrouw E. G. Lister en mevrouw T. Kenyon van Groot Britannië met 6—0, 6—0. Dorothy Bundy en Pat Todd van de Verenigde Staten versloegen mevrouw A. H. Mellows en mevrouw J. H. Mobbs met 6—3, 6—0. Pauline Betz en Doris Hart versloegen mevrouw J. S. James en mejuffrouw Libert met 6—4, 6—0 (Wimbledon, (AP) 28.6).

VASTE RANG VOOR DE OFFICIEREN.

President Truman heeft 9800 leger-officieren die tijdens de oorlog een tijdelijke rang hadden, voor vast benoemd tot officier van het leger (Washington, (AP) 28.6).

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.**: Zondag om 14.45 uur De Ster — Adelaars; om 16.15 uur D.B.O. — Union Victory Stars.

Op Boca San Michiel: Ecuador — Boca Juniors; Ecuador 2 — Boca Juniors 2.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

26 Juni: Leon Harry, Alexandrina Bloem, Ludwina E. Faustina, Frank de Lannoy, Pauline Emers, Heracio Henriquez, William S. Barbour, Simon Croes, Carlos Alberto, Pieter Tuninga, Hendrik Vermeulen, W. A. van Wamelen, Nick van Meeteren, Elisabeth Juliao, Chaim E. Fuhrmann, L. E. Tanasale, Aquiles Socorro, Karel Nomokhok Johanna Martin, Paavo Koskinnen, H. T. Phillip, K. W. Elliott, Augusto V. Fernandez.

Aruba — Curaçao.

25 Juni: Ramon Gonzalez, Walter E. Ghyvet, Joao Pereira.

26 Juni: Oscar de Freitas, M. Williams, Gallus Leest, Aura Hernandez, Ethel Francis, Robert Tong, Dalia en Sheila Miranda; Pater H. Gallé O.P., B. en S. Chatrri; Pater B. Schipper O.P., Dolorita Pito, William A. Kruythoff, Benito Ethelmore, Joseph N. Hinds, Maria V. Rosario, Ramona M. Medina.

Paramaribo — Curaçao.

24 Juni: Eleonora H. Pengel, Edward M. Sproksledé.

het nieuws van vandaag

Het nieuwe Nederlandse cabinet is er. Na wekenlang arbeid is Dr. Louis J. M. Beel ermede gereed gekomen. Het is een coalitie waarin de Katholieken en de Partij van de Arbeid de voornaamste posten bekleden, doch er zijn enkele anderen in opgenomen, zoals Wim van Helsdingen van de Protestantse Unie, die met Overzeese Gebiedsdelen belast werd. Zoals men weet is het Van Helsdingen, die Voorzitter was van de Nederlandse Commissie welke het rapport samenstelde, hetwelk mede als basis zal dienen voor de Rijksconferentie.

De Curaçaose en Surinaamse Autonomie-commissies, die blijkbaar vrij goed op de hoogte zijn van hetgeen zich hier afspeelt, hebben intussen een communiqué uitgegeven om te verklaren, dat de eenheid van het koninkrijk als uitgangspunt genomen wordt bij de besprekingen. Dus geen afscheidingen, zoals in de interviews met de Nederlandse pers gedreigd werd. Het schijnt dus dat de critiek hier op de houding die verschillende leden na aankomst in Nederland aannamen, een gunstige invloed heeft gehad.

In Italië heeft de Constituante den eersten President van de nieuwe Republiek gekozen. Enrico de Nicola, een 68-jarige Napolitaan, zal als staatshoofd van Italië optreden tot een nieuwe grondwet is goedgekeurd en nieuwe verkiezingen zijn gehouden. Voorda: de Constituante stemde kwamen de drie grote partijen — de Christen-Democraten, de Socialisten en de Communisten — overeen om De Nicola te kiezen, al had de man tevoren ook te kennen gegeven, dat hij liever niet voor de eer in aanmerking wenst te komen. Men hoopt echter, dat de keuze van den Napolitaan een kalmerende invloed zal hebben op het volk, dat bij het plebisciet om republiek of monarchie nogal verdeeld werd. Napels is het centrum van de monarchistische activiteit en een President uit die stad zou een rem kunnen zijn tegen monarchistische uitbarstingen, zo rekent men.

De beslissing van de Ministerraad in Parijs ten aanzien van de Frans-Italiaanse grens is vanzelfsprekend bitter ontvangen in Italië. Arturo Toscanini, de bekende musicus, weigerde zelfs met de opera van La Scala naar Parijs te gaan uit protest tegen deze beslissing.

Missie Nieuws

OVERPLAATSINGEN.

Officieel wordt ons medegedeeld, dat Pater Paulus D. Grove O.P., kapelaan op Pietermaai, Pastoor wordt te Oranjestad, Aruba. Pater Basilius D. Standenmeijer O.P. komt dan als kapelaan te Oranjestad, Aruba. Pater Aloysius D. Frunt O.P., thans kapelaan te Oranjestad, Aruba, wordt overgeplaatst naar Pietermaai op Curaçao. Pater Joachim M. Leeuwenberg O.P. zal worden overgeplaatst naar Kralendijk, Bonaire.

PASTOOR HOLTERMAN TERUG.

Gisteren keerde met het vliegtuig uit Nederland terug Pater Michaël Holterman O.P., de pastoor van San Nicolas te Aruba.

Pastoor M. Kranwinkel O. P. van Kralendijk, Bonaire zal met de ss. Cottica naar Nederland gaan. Pater V. Brenneker O. P. zal zolang het Patoraat waarnemen.

FRATERS VIEREN FEEST.

Heden vieren de Fraters het feest van het Heilig Hart van Maria, de patrones der Congregatie.

De Congregatie bestaat momenteel uit 1027 Fraters.

REDEMPTORISTEN OP DOORREIS.

Momenteel vertoeven op Curaçao twee Paters Redemptoristen, die op doorreis zijn naar Nederland.

JOHN GERARD EMANSTRAAT.

27 Mei 1944 verloor Aruba plotseling een van zijn vooraanstaande zonen, met name den heer John Gerard („Dudu") Eman, in leven directeur van de door hem opgerichte en groot gemaakte Aruba Bank N.V.

Daarenboven bewoog de heer Eman zich op velerlei gebied, en was o.a. ondervoorzitter van het Algemeen Nederlands Verbond. Ook het Gouvernement deed verscheidene malen een beroep op hem, bijgevolg maakte hij deel uit van vele gouvernementele commissies.

Bovenal was de heer Eman in deze gemeenschap een vertrouwenspersoon en een centrale figuur, die eenieder met raad en daad terzijde stond. Hij was een goed mens en een man met ruime inzichten. Aruba en daardoor het Koninkrijk verloor in hem een bekwaam en gerespecteerd burger. De Raad van Politie besloot dezen mens blijvend te eren door een straat in Oranjestad naar hem te noemen. In de voltallige vergadering van 27 September 1945 werd unaniem besloten de Noordstraat te veranderen in de John Gerard Emanstraat. Deze naamsverandering zal 1 Juli 1946 in werking treden.

OVERDRACHT VAN COMMANDO.

Heden arriveerde de Algemeen Militair Commandant en de Chef Personeel van Curaçao om de Plechtige overdracht van het commando over de troepen op Aruba bij te wonen. Het bevel is van den Kapitein van de infanterie KNIL Jaocb Postma overgegaan op den Reserve 1e luitenant infanterie KNL Gerrit Klaas Fraai.

BRANDSTICHTER GEVAT.

Men telefoneert ons uit Oranjestad:

„Zojuist heeft de 18-jarige K., Curaçaoënaar van geboorte, bekend te hebben ingebroken en brand te hebben gesticht van La Linda".

Overdenking.

DERDE ZONDAG NA PINKSTER.

(Homilie van den Heiligen Gregorius Paus Lucas 15, 1—10).

Bij de lezing van het Heilig Evangelie hebt gij gehoord, mijn broeders, dat zondaren en tollenaars naderden tot onzen verlosser; en Hij ontving hen, niet slechts om met hen te spreken, doch ook om met hen te eten. Toen de Farizeeën dit zagen, waren zij verontwaardigd. Leert hieruit dat de ware gerechtigheid medelijden kent, de valse gerechtigheid echter verontwaardiging. Toch plegen ook de rechtvaardigen verontwaardigd te zijn over de zondaren; er bestaat echter een groot verschil tussen hetgeen men doet uit hoogmoed, en wat men doet uit ijver voor de tucht. Want zij zijn verontwaardigd, doch zonder te versmaden; zij wanhopen, doch zijn niet vertwijfeld; zij stellen een vervolging in, doch uit liefde; hoewel zij uiterlijk uit plichtsbesef verwijten opstapelen, bewaren zij toch inwendig door hun liefde de zachtmoedigheid. Meestal trekken zij innerlijk degenen, die zij terechtwijzen, voor bij zichzelf, en houden ook hen, die zij oordelen voor beter. Door toch aldus te handelen, behoeden zij zowel degenen, die aan hen zijn onderworpen door de tucht, als zichzelf door de nederigheid.

Zij daarentegen die zich plegen te verhoovaardigen op een valse gerechtigheid, zien minachtend op alle anderen neder en dalen niet medelijdend af tot de zwakken, en zo worden zij juist door het feit dat zij zichzelf geen zondaars wanen, des te grotere zondaars. Tot hun getal behoorden voorzeker ook de Farizeeën, die, terwijl zij den Heer beoordeelden, omdat Hij zondaars ontving, met verdord hart de bron zelf der barmhartigheid berispten. Omdat zij echter ziek waren zonder het zelf te weten, verzorgt de hemelse heelmeester hen met verzachtende middelen, opdat zij zouden erkennen wat zij waren, houdt hun een liefdevol voorbeeld voor ogen, en nijpt het zieke gezwel in hun hart uit.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

Mijnheer de Redacteur, wij vrouwen van den kleinen man hebben veel te danken aan Sociale en Economische Zaken, die gedurende de oorlog en tot vandaag de teugels in handen heeft om ons tegen afzetterij te verdedigen.

Een woord van dank aan het Hoofd en gewezen Hoofden van die instelling is zeer zeker op zijn plaats.

Maar toch moet ik u hierbij vertellen, dat wij lang niet tevreden zijn. Er zijn nog dingen die bezien moeten worden. Dingen die wij, kleine vrouwen, niet langer kunnen verdragen.

Er bestaan zeer zeker uitzonderingen. Wie de schoen past, moet hem maar aantrekken.

Om op de zaak terug te komen en U een levend voorbeeld te geven, moet ik u het navolgende mededelen:

Sociale & Economische Zaken bepalen steeds de prijs voor een „Cana" maismeel, die 0.75 Kg. weegt.

Terwijl Sociale & Economische Zaken 0.75 Kg. met hun „Cana" bedoelen, geven onze leveranciers (handelaars of koopman, zoals u het noemen wilt) slechts ½ Kg. maïsmeel voor dezelfde prijs als door die instelling vastgesteld.

Wij kunnen zeer zeker onze leveranciers gaan aanklagen, maar doen het ter voorkoming van verdere moeilijkheden niet. Want zij zullen een proces-verbaal en een boete krijgen, maar verkopen doen zij ons niet meer. En zo kunnen wij de een na den andere gaan aanklagen.

Mijnheer de Redacteur, vindt ook u niet dat de tijd rijp is om met die Cana-beweging af te doen?

Wij zijn immers de mensen die het meest te verduren hebben, terwijl de heren handelaars steeds meer geld van ons afpersen. Want zou om een voorbeeld te noemen, een „Cana" maïsmeel (0.75 Kg.) voor 27 centen kosten en zij (de handelaars) maar slechts ½ Kg. voor ons afwegen, dan hebben zij behalve de gewone winst, nog 9 centen extra afzetterijwinst op elke Cana maïsmeel.

Mijnheer de Redacteur, in de overtuiging zijnde, dat het Hoofd of waarnemend Hoofd van die instelling ons terwille zal zijn en in den vervolge de prijs voor ½ Kg. maïsmeel zal vaststellen, bedank ik U voor de mij verleende plaatsruimte.

Mevrouw Sans nom.

Naschrift: Een „cana" is een uit de oude tijd overgebleven inhoudsmaat, waarvan op dit eiland uit traditie nog steeds gebruik gemaakt wordt. Een cana maïsmeel behoort ¾ Kg. te wegen, zodat indien kopers een minder gewicht verkrijgen, zij recht op reclame mogen doen gelden.

Aangifte van vermeende overtredingen geschiedt echter door belanghebbenden weinig of niet. Elke klacht wordt grondig onderzocht. Kopers worden daarom nogmaals verzocht aangifte te doen.

Sociale Zaken.

LEZING „CLUB - SURINAME"- ARUBA.

1 Juli 1946- 's avonds 8 uur
Onderwerp: „De Bevolkingsgroepen van Suriname na 1 Juli 1863"
Door den Heer L. Sylbing.

Toegang vrij voor leden en belangstellenden.

2-1

DE HEER EN MEVROUW
Alex Curiel - De Marchena
geven hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van hun dochter
NORMA
met den heer
RENÊ MORENO

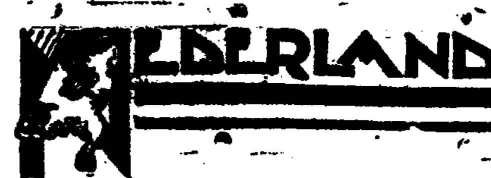
MEVROUW DE WEDUWE
Haydee Moreno Brandao -- Delvalle
geeft hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van haar zoon
RENÉ
met Mejuffrouw
NORMA CURIEL

op Woensdag, den 3den Juli 1946.

Receptie: Scharlooweg No. 130 om 8.30 p.m.

GELIEVE DEZE KENNISGEVING ALS EEN PERSOONLIJKE UITNOODIGING TE BESCHOUWEN.

5—1

OP HET CABINET.

De „Nieuwe Haagse Courant" twijfelt eraan dat de Nederlandse ministers tijdens hun verblijf in Nederland geen contact met de Britse regering zouden hebben gehad. Af te leiden uit de mensen die eraan deelnamen vermoedt het blad dat het ging over de samenwerking van de politieke partijen, vertegenwoordigd door de oude en nieuwe cabinetsleden.

De N. H. Crt. vermoedt dat Willem Drees wel aan Sociale Zaken zal blijven. Dat Logemann niet naar Londen ging, spreekt voor zichzelf, zegt het blad, dat uit Starkenborghs aanwezigheid afleidt dat Oost-Indië op de voorgrond stond en dat Beels cabinet ten aanzien van Oost-Indië een andere richting zal kiezen. Met name in internationaal opzicht hetgeen door de aanwezigheid van Van Kleffens en van Royen wordt verklaard.

„Trouw" is bevreesd dat de besprekingen in Londen Engelse invloed op de richting onzer Oostindische politiek zal kunnen hebben hetgeen volgens het blad dan vooral aan de katholieken en de socialisten te wijten zou zijn.

NIEUWE KLM-LIJN.

Op 16 Juli opent de KLM haar nieuwe lijn op Madrid en Lissabon. Later zal de dienst op Lissabon tot Buenos Aires worden verlengd.

BUREAUCRATIE WEERHOUDT DE NOORDAMERIKANEN.

De Noordamerikanen zullen een billioen dollars aan uitstapjes naar Europa besteden, maar vanwege de moeilijke douanebepalingen zullen zij niet naar Nederland komen, aldus A. L. Simmons, voorzitter van de Noordamerikaanse Vereniging van Reisbureaux tot een vergadering van Nederlandse Toeristen-Organisaties in den Haag. Simmons noemdt het Nederlandse douanesysteem „onzinnig; de ambtenaren gedragen zich als dictators omdat zij uniformen dragen." Simmons prees de snelle heropbouw.

ARNOLD MEYER KRIJGT 5 JAAR.

Arnold Meyer, over wiens proces wij in ons blad van Donderdag schreven is thans veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf. Hij heeft een week tijd om eventueel in hoger beroep te gaan.

NOORDAMERIKAANSE HULP AAN DE UNIVERSITEIT VAN NIJMEGEN.

Om tegemoet te komen aan de wens van Zijne Heiligheid den Paus heeft de Kardinaalaartsbisschop van Chicago in de Verenigde Staten een comité gesticht voor het inzamelen van boeken en andere hulpmiddelen voor de katholieke Universiteit te Nijmegen. De voorzitter van dit comité is Mgr. Fr. J. Haas, bisschop van Grand Rapids.

De atmosferische schildering typeert West-indische invloed, zegt Lou Lichtveld.

De invloed van Cola Debrot, Rudi van Lier en Lou Lichtveld in Nederland.

Sprekend over de invloed van West-Indië op de Nederlandse letterkunde zeide Lou Lichtveld gisteravond de Latijns-Amerikaanse invloed welke zich bij het trio Cola Debrot, Rudi van Lier en hemzelf openbaart vooral te bestaan uit de volgende karakteristieken:

Een soort ironische speelsheid, welke vaak dartel omgaat met ernstige dingen. Dit vindt men niet bij den stoeren Nederlander, die vaak een Calvinistische inslag heeft, al traceert men deze inslag enigszins bij de Vlamingen en al kan de Amsterdammer hem ook savoureren.

Het critisch vermogen van de Westindische auteurs is hun wat Lichtveld noemde, volslagen gebrek aan bloedige ernst. Het spotten met de ernst kan soms een beeld zijn van nog hogere ernst.

Hoogtepunt van ernst is het vaak de ernst tot in het belachelijke te trekken, zoals bij een begrafenis soms degeen die het meest onder de indruk van het ogenblik is, zijn lachen moeilijk kan bedwingen.

Het biografische element in de roman. De Westindische auteurs koppelen het verhaal gaarne aan de herinnering van eigen jeugdgebeurtenissen. Lichtvelds laatste boek „De Rancho van de Tien Mysteries" is hiervan een voorbeeld.

De episodische kijk op het leven, die het leven doet zien als losse-fragmenten en die tevens meebrengt de voorkeur voor het korte verhaal eerder dan de grote psychologische analyse. De Westindische schrijver verdiept zich meer in de atmosferische stemming, zoals eveneens in Lichtvelds werk tot uiting komt, als hij het leven beschrijft van Gerrit Jan van der Veen, wiens leven merkwaardig genoeg in de West een beslissende wending kreeg toen hij als eenvoudig olie-employee een brandend olieschip beklom en redde. Hij kon zijn beloning kiezen, koos in stede van geld of promotie, zijn ontslag om in Amsterdam aan de Academie van Beeldende Kunsten voor beeldhouwer te gaan studeren.

Lou Lichtveld sprak voor de Vereniging J.P.F. welker Voorzitter Dr. Richard J. Wix den spreker die alle Curaçaose eilanden komt bezoeken om hierover te publiceren, inleidde. Lichtveld wees erop, dat de invloed van de West op de Nederlandse letterkunde van recente datum is, omdat de eerste pioniers geen cultuurdragers waren. Hoe anders had het kunnen lopen waren zij dit wel geweest, want in hun zeventiende eeuw stond onze letterkunde in haar grootste bloei. De spreker vroeg zich af of hun nazaten van tegenwoordig als cultuurdragers zijn aan te merken en herinnerde zich hoe Columbus' ideaal al spoedig verloren ging en door lange tijdperken van cultuurloosheid werd gevolgd. De betrekkingen tussen de West en Nederland zijn vooral materieel, al kan men cultuur hier evenmin van scheiden als de geest van de stof. Deze culturele uitwisseling was sterker van Nederland naar de West dan omgekeerd, hoewel het een interessante vraag zou zijn of de grotere ontvankelijkheid van de West voor de cultuur uit Nederland niet een factor van enorm belang zou zijn, omdat deze factor cultureel zo kostbaar is voor het Moederland.

De eerste malen dat men de West in de letterkunde tegenkomt is niet in de Nederlandse letterkunde. Men vindt reisbeschrijvingen en journalen, welker schrijvers niet ontvankelijk bleken voor het typische van de Westindische streken. Nog minder tonen deze auteurs het vermogen om het eigenaardige van de West aan hun lezers mede te delen. Misschien is alleen de Engelse officier John Stepman die een tijdlang in Suriname zat en wiens kerk ook in het Nederlands en Frans werd vertaald, de enige uitzondering.

Voltaire brengt in zijn Candide de Guyana's ter sprake, maar meer in anecdotische zin; van een Engelse dame bestaat er een avonturenroman over een slaaf die in onze West opgroeit en van alles doormaakt; een Noordamerikaan heeft over zeerovers geschreven en toont grote bekendheid met de West, maar mist nog het vermogen de ogen zijner lezers te openen voor de bekoorlijkheid en eigenaardigheid dezer streken.

Heeft het aan de West gelegen dat zolang niets ervan bespeurd werd?

In Oost Indië was het niet beter. De Max Havelaar is ook van recente datum, maar Multatuli is erin geslaagd een bepaald stempel op de litteratuur van Nederland te zetten. De Tachtigers hebben bewondering voor Multatuli, maar bekommeren zich niet om het milieu waaruit zijn werk voortkomt. Later heeft men Augusta de Wit met Orpheus in de Dessa en Louis Couperus met De Stille Kracht, Henri van Boven en den ouden Fabricius met zijn toneelstukken; daar is Du Perron en Beb Vuyk, maar dit zijn alle Nederlanders. Van de Indonesiërs zelf is er bitter weinig, al heeft men Noto Soeroto die een paar zoetsappige bundeltjes schreef. Thans is er iets prils aan het groeien, zoals de Indonesische Overpeinzingen van Sjarazat (pseudoniem van Soetan Sjahrir), een werk over litteratuur, leven, liefde, ook tot Nederland en de mensheid.

Is het met het grote Oost-Indië zo pover gesteld, met de West moet het wel minder zijn. Wat de Nederlandse schrijvers betreft die in de Oost publiceren en Indonesië in hun werk brengen is dit vaak het toeval van hun werkzaamheid in dat land. Met Lou Lichtveld deed dit toeval zich in omgekeerde richting voor, toen hij als Surinamer in Nederland werkte en de eerste werd in de trits Lichtveld, den Curaçaoënaar Cola Debrot en den Surinamer Rudi van Lier.

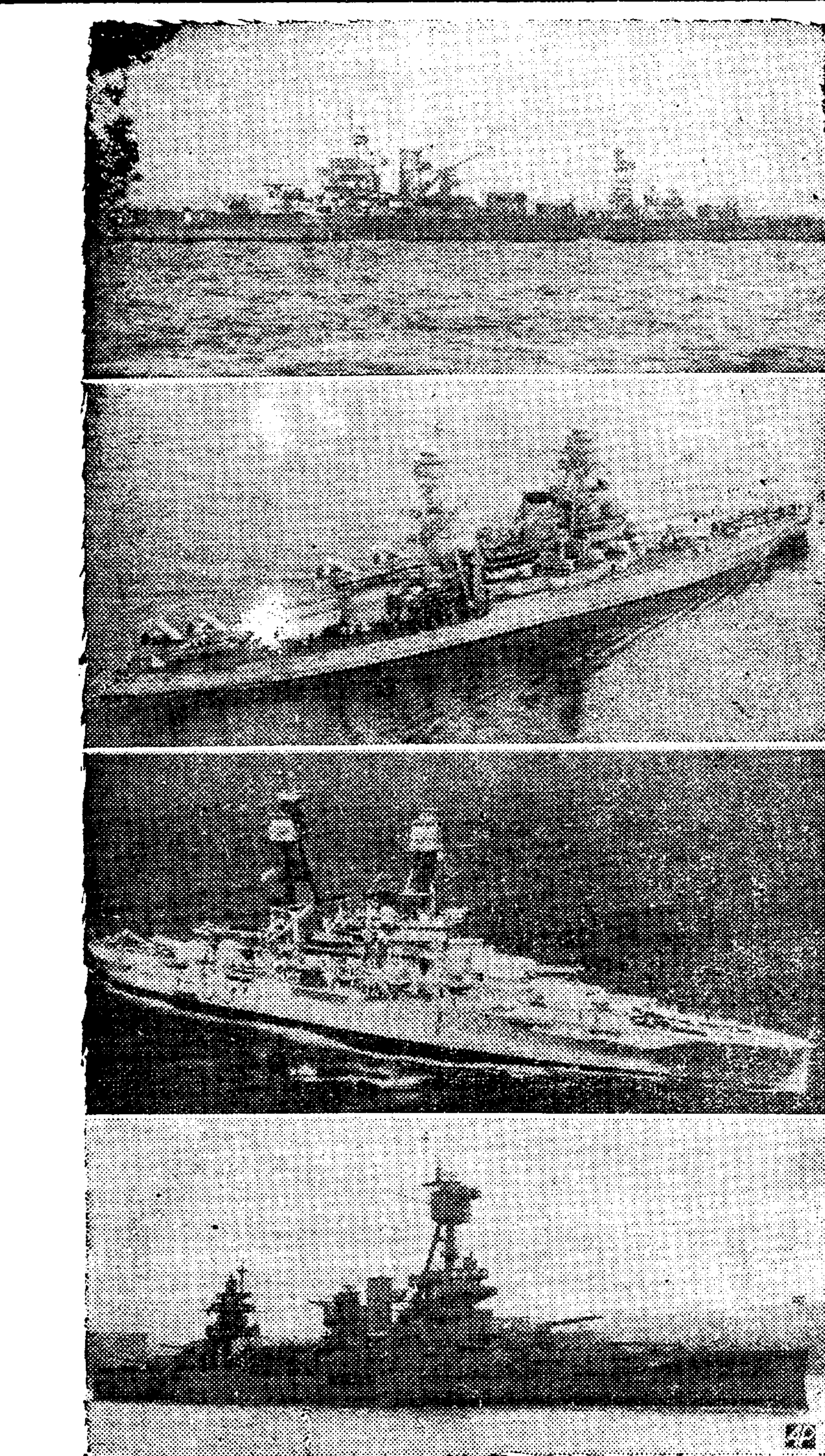
Het merkwaardige is, dat toen Lichtveld na in zijn eerste werken de West te hebben gebruikt, hiermede ophield om in de specifiek Nederlandse cultuur te gaan groeien, de Curaçaoënaar Cola Debrot opstond, die in „Mijn zuster de Negerin" littérair zuiver gevoeld dit deel van West-Indië in zijn werk naar voren brengt. Debrots Latijns-Amerikaanse versatiele geest maakt hem tot een gewaardeerde figuur in de Nederlandse letterkunde.

Rudi van Lier is een jonge Surinaamse dichter die geschiedenis studeert en vooral lyrisch dicht, al gaat hij de laatste tijd meer de vertellende kant uit.

Bij al deze drie schrijvers bespeurt men de hierboven genoemde Latijns-Amerikaanse inslag, die de schrijvers zichzelf vaak niet bewust zijn, tot zij er door de critiek of anderszins op opmerkzaam gemaakt worden. In de Nederlandse letterkunde vertegenwoordigt dit Westindische drietal een merkwaardige richting, die bevruchtend werkt, temeer daar er tekenen zijn dat de Westindische schrijvers steeds intensiever hun rol in de Nederlandse letterkunde gaan spelen. Het gaat er niet zozeer om, dat een Nederlandse schrijver de West als toerist ziet en beschrijft — bezoek van zulke schrijvers is niet altijd een succes — maar dat de Westindische invloed zich zelf gaat openbaren. Dat tijdens de oorlog een eigen littérair tijdschrift De Stoep is gaan verschijnen, betekent veel hiervoor.

Want het moet niet het beschrijven van de West zijn, maar de inspiratie — het milieu, het landschap enz. — moet zelf de West zijn: de koraalrotsen en de dividivibomen, de merkwaardige karakters met hun diepe zielsconflicten, die men met het oog des kunstenaars moet zien. Dat typisch Westindische, geschreven met de eigen Westindisch-Latijnse mentaliteit — die men zelf in het van Zuid-Amerika meer afgesloten Suriname tegenkomt — overbrugt de Oceaan en wordt beschreven in de moeilijke, vaak onhandelbare, maar ontzaglijke mooie Nederlandse taal, welke wij als kunstenaars met niet genoeg nederigheid kunnen dienen.

Na afloop van deze boeiende lezing, die over enige tijd door een tweede over de Spaanse invloeden op de Nederlandse letterkunde zal worden vervolgd, werden nog wat vragen gesteld en op geestige wijze beantwoord. Het gehele JPF-terras was vol dankbare luisteraars die instemden met de woorden van Dr. Wix toen deze na het einde om over half twaalf hulde bracht aan den spreker.

Deze vier slagschepen zullen de vernietigende kracht van de atoombom gevoelen wanneer de proef genomen wordt bij de atol van Bikini in de Stille Oceaan. Van boven naar onder heeft men: de Arkansas, het oudste slagschip van de Noordamerikaanse vloot; de Pennsylvania en de Nevada, twee slachtoffers van Pearl Harbor, die later nog aan de strijd deelnamen; en de Nw York, een veteraan uit de strijd bij Noord-Afrika en Okinawa.

De Geschiedenis in Wording — XXIII

Aan de Tweesprong

De Europese geschillen.

De Minister-conferentie van Parijs werkt onder de druk van de Noordamerikaanse eis, dat de algemene vredesconferentie nog deze zomer zal bijeenkomen.

Het wordt werkelijk hoog tijd, dat in het chactisch Europa eindelijk eens ten minste territoriale orde wordt geschapen. Zolang practisch geen enkele grens — vaststaat, hebben alle landbegeerten vrij spel. Al slaagde men er voorlopig slechts in definitieve grenzen vast te stellen, dan zou met één slag een groot deel van de onrust in Europa verdwijnen, en zou ten minste op één punt de stabiliteit terugkeren, welke noodzakelijk is om een aanvang met de heropbouw van Europa te maken. Dan zouden ook uit bijvoorbeeld Italië, Oostenrijk en Hongarije, Roemenië, en Bulgarije, en waarschijnlijk ook Hellas heel spoedig de bezettingstroepen kunnen worden teruggenomen. En daarmede zou en tweede stap worden gezet naar de normalisatie van de betrekkingen der Europese volken.

Dat dit te Parijs wordt ingezien blijkt uit de beslissingen van de laatste dagen. Molotov liet zelfs zijn oorspronkelijke starheid varen om in te stemmen met de voorstellen der anderen. Zo kwam men tot overeenstemming ten aanzien van het Frans-Italiaanse grensgeschil. De Tenda- en Briga-gebieden werden aan Frankrijk toegekend met de bepaling, dat Italië stroom zou blijven krijgen van de hydro-electrische installaties welke er staan. Tevoren had men reeds besloten om Zuid-Tirol aan Italië toe te kennen, een beslissing welke ons onjuist voorkomt, doch blijkbaar onveranderlijk is. En tenslotte werd het Noordamerikaanse voorstel aanvaard om de Dodecanesus aan Hellas toe te kennen.

Het penibele probleem blijft echter Triëst met het omliggend gebied.

En het hopeloze van het geval is inderdaad, dat daar nooit een oplossing kan worden gevonden, welke de partijen zal bevredigen. Zelfs de internationalisatie van de haven of eventueel van het gehele betrokken gebied kan ten hoogste de onbevredigende situatie scheppen, welke we in het beruchte Danzig reeds hebben gekend en welke ten slotte de naaste aanleiding tot Wereldoorlog II is geworden.

Maar zelfs aan een dergelijke oplossing staat de onverbiddelijke eis der Joegoslaven, hierin tot dusverre onvoorwaardelijk gesteund door de Russen, de eis van het alles in de weg. De Russen weten, dat wie de haven van Triëst bezit, de belangrijkste haven van Midden-Europa in handen heeft, en daarmede een politieke macht in dit gebied, waarvan zeker rijkelijk gebruik zal worden gemaakt. Nu is het bij de huidige verkeerstechniek waarschijnlijk wel mogelijk het gehele transport voor Midden-Europa kunstmatig naar een Westeuropese haven af te leiden, maar de natuur zal op de duur sterker blijken dan de kunst.

Zolang dan ook over de quaestie Triëst tussen de grote mogendheden geen bevredigende overeenstemming is bereikt — en dat lijkt bijna niet mogelijk — zal Europa een bloedige wonde behouden. Wederom is evident, hoe rampzalig de vernietiging van de Midden - Europese natuurlijke eenheid na de vorige oorlog is geweest. Toen was een federatief samengaan der verschillende autoriteiten nog mogelijk geweest. Dit is nu uitgesloten. Maar hoe komt Europa dan uit deze zeer gevaarlijke moeilijkheid?

Het zullen knappe staatslieden moeten zijn die de oplossing vinden en een knappe staatslieden schijnt het nu eenmaal te ontbreken. Daar bovendien de goede wil ontbreekt moet men wel vrezen, dat in het gunstigst geval in Europa een „vredestoestand" zal ontstaan waarbij de grote mogendheden zich duidelijk invloedsspheren afbakenen.

Het uitzicht is inderdaad niet gunstig, vooral waar de beginselen van Rusland zozeer verschillen van die der Westelijke democratieën, zodat de kloof steeds breder wordt en uiteindelijk niet meer te overbruggen zal zijn.

De bewaneningswedloop.

Het is duidelijk dat de wereld een nieuw gewapend conflict niet meer kan verdragen. Steeds worden er onmenselijker en doeltreffender wapenen uitgevonden.

De atoombom heeft practisch een revolutie teweeggebracht in de tot nu toe bekende krijgstactiek en dit beseffende trachten de mogendheden zich daaraan aan te passen.

Maandag aanstaande zal de Noordamerikaanse marine — indien de weersomstandigheden gunstig zijn en zich geen ander oponthoud voordoet — onder leiding van Vice Admiraal W. H. P. Blandy een „proef" nemen door een atoombom tot ontploffing te brengen boven 75 afgedankte oorlogsschepen in het lagoen van de atol Bikini in de Stille Oceaan.

Verloopt alles vlot dan wordt drie weken later nog een bom onder water tot ontploffing gebracht. Deze onderneming heeft men de veelzeggende naam gegeven van „Operation Crossroads", omdat zij van zoveel invloed kan zijn voor de toekomst.

In het Noordamerikaanse Congres is lang en breed de vraag besproken of men deze proef wel zou nemen. Immers, zo redeneerde men, indien de Verenigde Naties een Atomaire Commissie hebben, die het gebruik van atoomwapenen onmogelijk zal trachten te maken, zou het dan nog nodig zijn deze kostbare proef te nemen?

Men besloot met de voorbereidingen en de plannen voort te gaan en President Truman zelf maakte officieel bekend, dat „Operation Crossroads" voortgang zou vinden. Men kan hierover denken wat men wil, in ieder geval blijkt eruit dat de Verenigde Staten geen onbeperkt vertrouwen stellen in de Atomaire Commissie of zelfs in de Verenigde Naties. Er zullen bij de uitbarsting te Bikini dan ook niet veel vreemdelingen tegenwoordig zijn. Fatsoenshalve zijn enkele waarnemers van de Verenigde Naties uitgenodigd en ook zijn er enkele buitenlandse correspondenten, doch men kan verwachten dat zelfs de Noordamerikaanse correspondenten voorlopig niet veel te weten zullen komen. Er zal veel over geschreven en gesproken worden, en de film zal ook veel vertonen doch de inlichtingen waarom het gaat zullen vooreerst niet worden prijsgegeven.

Men behoeft er niet aan te twijfelen, dat de Sovjet-Unie grote aandacht zal wijden aan de proef van de Noordamerikaanse marine. Men behoeft ook geen helderziende te zijn om te weten dat de Noordamerikaanse admiraals en veldheren hun defensieplannen thans baseren op de mogelijkheid van een Russische aanval op het Westelijk Halfrond. Want mocht er in de naaste toekomst een nieuwe oorlog komen dan is het duidelijk, dat de Verenigde Staten aan de ene zijde en Rusland aan de andere zijde erbij betrokken zullen zijn.

En zoals de Verenigde Staten hun voorbereidingen treffen, zo treft Rusland ze. Onderzoekingen op het gebied van de atoomsplitsing hebben in de Sovjet-Unie de grootste steun van de regering. Nog dezer dagen werd gemeld, dat de natuurkundige Alexander Pavlovitsj Zjdanov een nieuwe uitvinding heeft gedaan om de atoom op grote hoogte met cosmische stralen uiteen te slaan.

Het plan van den Noordamerikaan Bernard Baruch, aan de Atomaire Commissie voorgelegd, werd dan ook heftig gecritiseerd door de Russische bladen en radio. Baruch wilde het gebruik van atoomwapenen door de Verenigde Naties onwettig doen verklaren en als de leden van de Commissie het eens werden over de plannen ter beheersing van de atomaire energie, alle klaargemaakte atoombommen vernietigen en ophouden met de productie ervan in de Verenigde Staten.

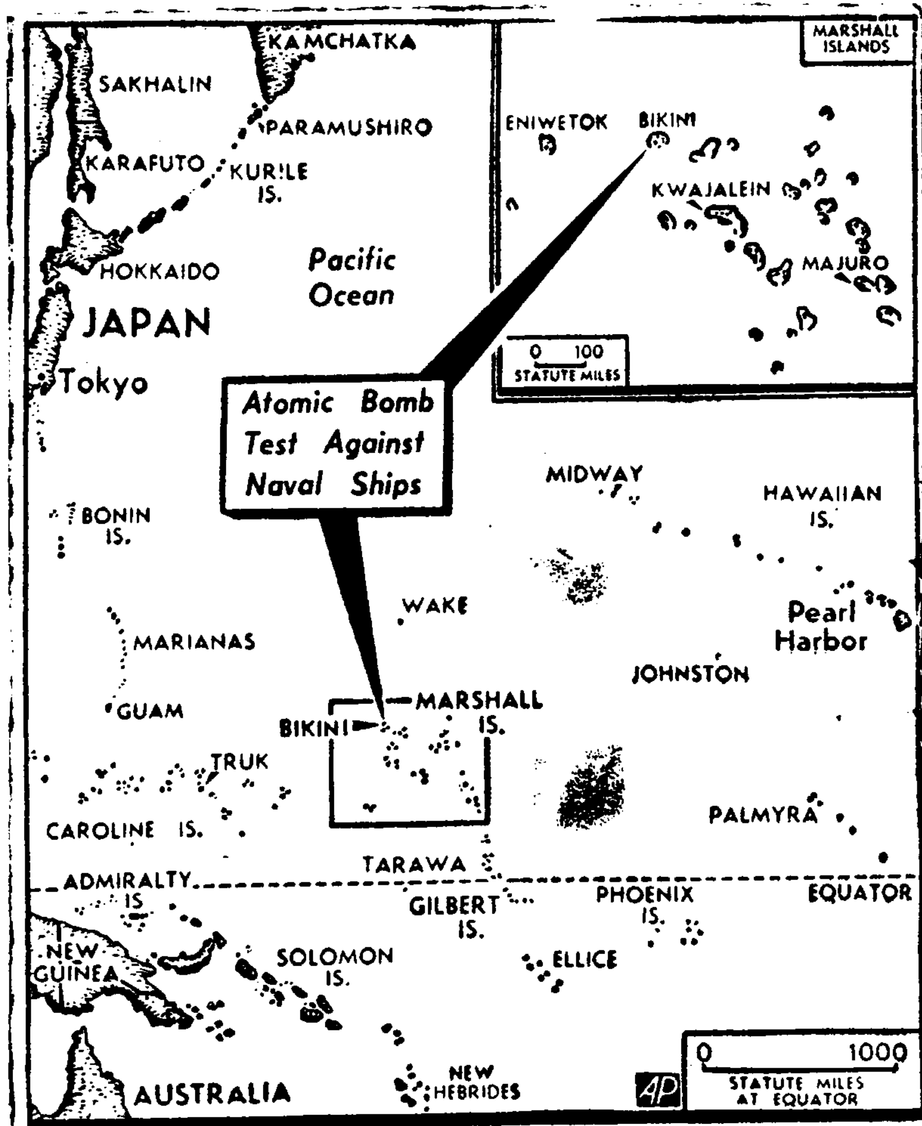
BLANDY

....een revolutie teweeggebracht....

Van Russische zijde wilde men er niets van weten. Men vreest dat de Verenigde Staten niettemin een voorsprong zullen behouden op de overige landen en in geval van nood toch weer atoombommen zullen kunnen maken.

Ook eiste de Russische afgevaardigde het recht van veto op beslissingen van de Commissie, zodat hij in geen geval door de anderen overstemd zou kunnen worden.

Doch met dat al komt er geen oplossing en heeft de bewapeningswedloop, welke thans niet zozeer in de fabrieken dan wel in de laboratoria plaatsvindt, voortgang. Terwijl „Operation Crossroads" zich bij Bikini afwikkelt, staat de wereld aan een tweesprong. De ene weg, die van Vriendschappelijk Samengaan, leidt naar de vrede. De andere, die van Afgunst en Machtswelust, voert ten oorlog.

Op dit kaartje ziet men de ligging van de atol Bikini in de Marshall-groep in de Stille Oceaan, waar Maandag atoombommen zullen worden geworpen teneinde het effect ervan op oorlogs- en transportschepen te beproeven.